

Austatud Kaitseliidu ülem kindralmajor Ilmar Tamm

AVALDUS

Kuna viimasel ajal on palju kõneainet tekitanud Euroopa Kohtu 2. märtsi 2023. aasta otsus C-477/21, siis kutsus Kaitseliidu Ametiühing möödunud laupäeval, so 15. juunil, kokku erakorralise koosoleku.

Kohtuotsus ütleb, et 24-töötunnise vahetuse vahel peab olema vähemalt 36 tundi puhkeaega. Lisaks ütleb kohtuotsus, et korra nädalas ehk 7-päevalises arvestustsükliis peab töövahetuste vahel olema 47 tundi puhkeaega ja see koosneb 36 tunnist (iganädalasest puhkeajast) + 11 tunnist (vahetuste vahelisest puhkeajast).

Enne kohtu otsust arvestati, et vahetuste vaheline puhkeaeg 11 tundi võis sisalduda iganädalasest puhkeajas ja töötaja pidi saama korra nädalas vähemalt 36 tundi järjestikust puhkeaega, nüüd siis 36 tunni asemel tuleb anda korra nädalas vähemalt 47 tundi järjestikust puhkeaega.

Samuti ütleb seesama Euroopa Kohtu otsus, et 7-päevase töötsükli ehk arvestustsükli töötaja lage ei ole isegi töölise nõusolekul lubatud suurendada 52-le tunnile. Laeks jääb 48 tundi 7-päevalise arvestustsükli jooksul!

Sotsiaalministeerium ütleb, et otsuse C-477/21 eesmärk on muuta Eesti senist praktikat töö- ja puhkeaja nõuete rakendamisel, eesmärgiga kaitsta töötajate tervist ja ära hoida ületöötamist. See tähendab, et teatud juhtudel vajavad töötajakavade koostamise põhimõtted muutmist. Ka Tööinspeksioon on öelnud, et lähtub edaspidi sellest uuest lähenemisest.

Kaitseliidu Ametiühingu ehk meie arvates, on selle kohtuotsuse vasturääkivaks kitsaskohaks nüansid, et Euroopa Kohus ei tea, et eestlastele ei maksta oma töö eest sama väärikat palka nagu seda tehakse juba 4-päevast töönädalat praktiseerivas Euroopas. Samuti ei tea Euroopa kohus, et seoses madala töötasustamisega, on Eesti inimene tihti enda elushoidmiseks sunnitud töötama kahes või suisa kolmes töökohas korraga. Ja loomulikult ei tea Euroopa kohus ka sellest, et Eestis ei kiputa töölise tervisliku seisundi pärast huvi tundma, mida peegeldavad otseselt need meeletud ületunnid, mis eesti inimesele iganädalaselt, -kuiselt ja -aastaselt osaks saavad – ikka selleks, et ta on tööandja poolt alatasustatud ja peab endal ise hinge sees hoidma.

Arvatavasti just sellele pimedale teadmatusele toetudes, seab ta antud kohtuotsusega piirangud ühes töökohas töötamisele. Seda tõestab ka asjaolu, et kui töötajal on veel lisaks teine või suisa kolmaski

töökoht, siis seda ta ei piiritle, mis tähendab, et ka seal võib tööline teha tööd sama otsuse tundide ulatuses.

Et Euroopa Kohus on eelpool nimetatud nüanssidest informeerimata, räägib kahjuks meie riigiasutuste kehva töö tulemustest, kes pidanuks Euroopa Kohtule siinset valitsevat reaalsust tutvustama ja selgeks tegema.

Ametiühing on osutanud nimetatud kitsaskohtadele tähelepanu juba möödunud aastast alates, niipea kui antud otsuse peatse täitmise info meieni ja ka Tööandjani jõudis. Oleme antud teemal suhelnud nii Tööandja, Eesti Ametiühingute Keskliidu juristi, Sotsiaalministeeriumi kui ka Tööinspektsiooniga. Suhtluse käigus oleme saanud kinnitust, et need kitsaskohad, mida peame Eesti tööliste poolt vaatlema, pole kahjuks leidnud Euroopa Kohtule Eesti Vabariigi valitsusinstantside poolset ära märkimist, kes eduloo mängimise sees ei taha tunnistada, et suurem osa meie kaasmaalastest on alatasustatud ja peavad oma hinge sees hoidmiseks tegema tööd mitmel töökohal. Kurb.

Kuna selle Kohtu otsuse täitma hakkamine lööb kõige valusamalt lihttööliste hulka surutuna ka just meid – valveüksuslasi, kinnitab ka valveüksuslaste poolt meile laekunud mahukas tagasiside. Oma e-kirjades ja meiega muul viisil kontakti võtnuna, on nad kenasti ära toonud peamise valukoha – suurte kohustustega tugevas vastuolus oleva väikese töötasu, millega pole normtunde tehes võimalik ära elada. Seega oleme äraelamiseks sisuliselt sunnitud lootma ületundidele ehk neist sõltuvaks tehtud. Valveüksuslased ütlevad, et Kohtu otsust täitma hakates ei elaks nad enam oma palgast ära, ei suudaks oma laste trenne kinni maksta jne. Ütlevad, et praegu, Tööandja poolt alatasustatuna, kohtuotsust täitma asudes peaksid nad otsima uue(d) töökoha(d), kus saaksid äraelamiseks vajaliku raha uuesti juurde teenida. See omakorda aga tähendaks, et meie töölt siirduks vahetuse lõppedes teise töökohta ja sealt vajadusel ka kolmandasse. Täites küll kõigis eraldi Euroopa Kohtu otsust, aga tappes nii reaalsuses enda tervist veel kordades rohkem, jäädes vabast ajast peaaegu üleüldse ilma ja kodus käimine või oma lähedastega koosolemine muutuks nii üldse luksuseks.

Kinnitame et Ametiühing on omalt poolt Tööandjale sellest probleemist pikki aastaid, vähemasti alates 2018. aasta algusest, rääkinud. Oleme teinud pidevaid ettepanekuid palganumbrite ülevaatamiseks, mis peaksid vastama ka meile seatud töökohustustele, nõuetele ja käiksid kaasas ka elukallinemisega.

Et jõuda tsiviliseeritud õhtumaisesse kultuuriruumi ja asuda täitma Euroopa Kohtu otsust C-477/21, peaks ka valveüksuslaste palk olema selline, mis võimaldaksid normtundidega töötades teenida sama palga või pisut rohkemgi, kui me seda praegu, meeletuid ületunde ja enda tervist tappes tehes teenime. Samuti oleme juhtinud tähelepanu, et on vaja luua varupink, aga sedagi tulutult.

Tuleb nentida, et kahjuks pole Tööandja pidanud vajalikuks nende soovidega kaasa tulla.

Koputame siinkohal järjekordselt, uuesti Tööandja südame-tunnistusele, et esimese sammuna on vaja valveüksuslastele erakorralist palgatõusu ja seda mitte tulevale aastale, või kaugesse tulevikku lükates vaid kohe, esimesel võimalusel. Seejärel on vaja alustada varupingi loomisega. Süsteem saab toimida ainult selles järjestuses.

Juhime tähelepanu, et selle teemaga on vaja kiirustada, sest kui Eesti Vabariik kirjutab Euroopa Kohtuotsuse täitmise meie enda riigisisesesse tööjuriidikasse, me sellest enam ei pääse ja see lööbki meid - valveüksuslasi - väga valusalt.

Lähtuvalt eelpool väljatoodust, otsustasime koosolekul, et Kaitseliidu Ametiühing loobub Euroopa Kohtu 2. märtsi 2023. aasta otsuse C-477/21 täitmise nõudmisest, mille täitmine pidi algama hiljemalt 1. jaanuaril 2024, lükati aga siis 3 kuu võrra edasi ja seda pole tänini täitma asutud, sest Tööandjad pole suutnud luua tingimusi, mis selle täitmiseks vajalik.

Loogem kõigepealt tingimused ja alles siis asugem Euroopa kohtu otsust täitma!

Koopiad antud avaldusest lähevad ka Valveteenistuse osakonna-juhatajale, Kaitseliidu Vanematekogule, Kaitseministeeriumisse, Siseministeeriumisse, Sotsiaalministeeriumisse ja Tööinspeksiooni.

21.06.2024

/Allkirjastatud digitaalselt/
Parimatega,
KL peausaldusisik
Andri Ollema